

KOMMUNLEDNINGSKONTOR KLK
Ekonomianalytiker
Henrik Berggren

KOMMUNSTYRELSEN
2021-10-21

Knivsta ny medlem i Käppalaförbundet

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. Kommunfullmäktige beslutar att godkänna ändring av följande paragrafer i Käppalaförbundets förbundsordning
 - a. § 1 Medlemmar, namn och säte
 - b. § 11 Styrelse
 - c. § 23 Ikraftträdande
2. Kommunfullmäktige beslutar att godkänna förslag till anslutningsavtal mellan Käppalaförbundet och Knivsta kommun.
3. Kommunfullmäktige beslutar att godkänna förslag till överlåtelseavtal benämnt Sigtunatunneln enligt Käppalaförbundets hemställan.

Sammanfattning

Knivsta kommun har den 29 maj 2017 i en skrivelse anmält intresse av ett medlemskap i Käppalaförbundet.

Käppalaförbundet har efter att utrett frågan ställt sig positiv till en anslutning av Knivsta kommun. Den föreslagna lösningen för anslutning av Knivsta kommun till Käppalaförbundet visar enligt förbundet på en tydlig ekonomisk nytta för befintliga medlemskommuner, positiva miljömässiga effekter samt obetydlig inverkan på framtida kapacitet. Anslutningsavgiften kommer enligt preliminära beräkningar bli 40–90 mnkr.

En ändring av medlemskommunerna i förbundsordningen måste dock antas av samtliga medlemmars kommunfullmäktige. Käppalaförbundets fullmäktige beslutade därför på sitt sammanträde den 18 maj 2021, § 6, att hemställa hos

samtliga medlemskommuner att godkänna anslutningsavtal, överlåtelseavtal och förändringar i förbundsordningen.

Käppalaförbundet hemställer den 28 augusti 2021 i en skrivelse att Täby kommun som medlem i Käppalaförbundet godkänner de förändringar i Käppalaförbundets förbundsordning som ett beslut om medlemskap för Knivsta kommun medför.

För att reglera anslutningen av avloppsvatten från Knivsta kommun till förbundets anläggningar, tunnelsystem och övriga anläggningar har förbundet tagit fram ett förslag till avtal.

Knivstas avloppsvatten kommer enligt förslaget att ansluta till Käppalaförbundets ledningsnät i Upplands Väsby kommun via den så kallade Sigtunatunneln i Sigtuna kommun. För en effektivare framtida förvaltning och att tunneln kommer betjäna två av förbundets medlemmar föreslås att Käppalaförbundet tar över ägandet från Sigtuna kommun. För att säkerställa att övertagandet inte innebär några negativa konsekvenser för övriga medlemmar i Käppalaförbundet har parterna tagit fram ett överlåtelseavtal.

De förslagna förändringarna är tänkta att gälla från och med det datum som Knivsta fysiskt ansluts till Käppalaförbundets ledningsnät. En preliminär bedömning är att det bör kunna ske under år 2026.

Ärendet

Käppalaförbundet är ett kommunalförbund med elva medlemmar¹. Den huvudsakliga uppgiften är att omhänderta och rena medlemskommunernas avloppsvatten. Käppalaförbundet bildades 1957 och tolv år senare, år 1969, stod Käppalaverket redo att ta emot avloppsvatten. Vid starten fanns nio medlemmar i kommunalförbundet. Sedan har två kommuner tillkommit som medlemmar. Täby kommun har varit medlem sedan starten.

Ansökan

Knivsta kommun har den 29 maj 2017 i en skrivelse anmält intresse av ett medlemskap i Käppalaförbundet. Bakgrunden är det befintliga reningsverkets bristande framtida kapacitet. Vidare menar kommunen att marken där det

¹ Danderyd, Lidingö, Nacka, Sigtuna, Sollentuna, Solna, Täby, Upplands-Bro, Upplands Väsby, Vallentuna samt Värmdö

befintliga reningsverket är beläget är ett attraktivt framtida exploateringsområde som man önskar frigöra.

Enligt ansökan måste reningsverket dels byggas ut för att klara befolkningsökningen, dels anpassas till högre miljökrav i ett framtida verksamhetstillstånd. Vidare menar kommunen att den nya miljölagstiftningen gör en planerad investering mycket kostsam.

Föreslagen lösning

Knivsta kommun har tillsammans med Sigtuna kommun och Käppalaförbundet har utrett olika alternativ för att lösa kapacitetsproblemen.

Den föreslagna lösningen innebär att det befintliga reningsverket i Knivsta ersätts med en pumpstation som pumpar spillvattnet till Käppalaförbundets tunnelsystem (via Sigtuna). Detta sker via en ny överföringsledning från Knivsta som ansluter till den s k Sigtunatunneln i Sigtuna kommun. Denna ansluter i sin tur till Käppalaförbundets tunnelsystem vid Löwenströmska sjukhuset i Upplands Väsby.

För att förenkla den framtida hanteringen föreslås att Sigtunatunneln övertas av Käppalaförbundet eftersom den då betjänar två medlemskommuner och i stort sett har samma dimensionering och egenskaper som Käppalaförbundets övriga tunnelsystem och redan idag i viss utsträckning underhålls från förbundets sida. Om fler än en medlemskommun nyttjar en tunnel är den principiella utgångspunkten att ägandet ska ligga på förbundet och samtliga medlemskommuner därigenom dela på finansieringen.

Förbundets ställningstagande

Käppalaförbundet har efter att de utrett frågan ställt sig positiv till en anslutning av Knivsta kommun.

Förbundets fullmäktige anser att anslutning kan motiveras av följande faktorer

- Förbundets medlemmar tar inga ekonomiska risker då inga investeringar belastar förbundet. Projektet för anslutning sker utanför förbundets förvaltning
- Ett beräknat täckningsbidrag som minskar avgifterna med 6,6–7,6 mnkr per år för de nuvarande medlemmarna plus anslutningsavgiften på 40–90 mnkr, se vidare under rubriken ekonomiska överväganden.

- Mälaren som dricksvattentäkt avlastas framförallt av organiska miljögifter och läkemedelsrester, vilket i förlängningen kan motverka investeringsbehov i dricksvattenverk i medlemskommunerna
- Ingen betydande inverkan på Käppalaförbundets framtida kapacitet

En förändring av medlemskommunerna i förbundsordningen måste dock antas av samtliga medlemmars kommunfullmäktige. Käppalaförbundets fullmäktige beslutade därför på sitt sammanträde den 18 maj 2021, § 6, att hemställa hos samtliga medlemskommuner att godkänna anslutningsavtal, överlåtelseavtal och förändringar i förbundsordningen.

Käppalaförbundet hemställer den 28 augusti 2021 i en skrivelse att Täby kommun som medlem i Käppalaförbundet godkänner de förändringar i Käppalaförbundets förbundsordning som ett beslut om medlemskap för Knivsta kommun medför.

För att reglera anslutningen av avloppsvatten från Knivsta kommun till förbundets anläggningar, tunnelsystem och övriga anläggningar har förbundet tagit fram ett förslag till avtal.

Tidpunkt för anslutning och ikraftträdande

De förslagna förändringarna är tänkta att gälla från och med det datum som Knivsta fysiskt ansluts till Käppalaförbundets ledningsnät. Exakt vilket datum det blir är osäkert då det kan ske förseningar i de aktuella investeringsprojekten som krävs. En preliminär bedömning är att det bör kunna ske under år 2026.

Ekonomiska överväganden

Förslaget bygger på att Knivsta kommun ansluts till Käppalaförbundet utan att belasta förbundet med några investeringsutgifter. De investeringar som krävs ska ensidigt bekostas av den anslutande kommunen.

Knivsta kommun ska vidare erlagga en anslutningsavgift till förbundet. Förbundet har i nuläget inga givna regler för hur en anslutningsavgift ska beräknas vid anslutning av en ny kommun. Förbundet har valt en metod för att beräkna anslutningsavgiften som utgår från värdet av befintliga anläggningstillgångar och de som är under uppförande vid tidpunkten för anslutning. Den tillkommande kommunen får då betala en avgift i proportion till framtida

belastning². En bedömning är att Knivstas andel uppgår till 2–3 procent vid anslutningstidpunkten. Givet en tillgångsmassa på 2–3 mdkr landar avgiften i intervallet 40–90 mnkr.

Knivsta kommun kommer genom sin årliga medlemsavgift vara med och dela på Käppalaförbundets fasta kostnader för anläggningarna och dess drift. Knivsta kommun är som medlem sedan med och betalar sin andel av de kapacitets-höjande investeringar som behövs i framtiden. Avgifterna beräknas enligt förbundets beräkningar minska med 6,6–7,6 mnkr per år för förbundets nuvarande medlemmar om Knivsta ansluts till förbundet.

Katarina Kämpe
Kommundirektör

Håkan Larsson
Ekonomichef

Bilagor

- Hemställan om att ändra § 1 i Medlemmar, namn och säte i Käppalaförbundets förbundsordning (inklusive bilaga 1-4)

Expedieras

Käppalaförbundet

VA-enheten på samhällsutvecklingskontoret

Redovisningschef Lena Fahlander

Controller Johan Berglund

² Mätt genom antalet s k personekvivalenter